

ZAMAN YÖNETİMİ BECERİLERİ İLE AKADEMİK BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

The Relationship Between Time Management Skills And Academic Success:

Van Yuzuncu Yil University Sample

Abdulkadir GÜMÜŞ
Dr. Öğr. Üyesi Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi
kadirgumus@yyu.edu.tr
https://orcid.org/0000-0002-6069-8776

Makale Başvuru Tarihi / Received: 02.04.2021
Makale Kabul Tarihi / Accepted: 12.05.2021
Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi

ÖZET

Anahtar Kelimeler:

Zaman
Zaman Yönetimi,
Akademik Başarı.

Yükseköğretim öğrencilerinin zamanı verimli kullanıp iyi yönetmeleri sayesinde kişisel tatmin seviyesi ile akademik başarılarının artacağı, sosyal ve psikolojik açıdan tatmin edilmiş bireylerin meydana gelmesi sağlanacağından günümüzde özellikle üzerinde durulması gereken bir konudur. Üniversite öğrencilerinin başarılı olup olmamaları, zamanı iyi yönetebilmelerine bağlıdır. Öğrencilerin öğrenim hayatı sonrasındaki yaşam tarzını, iş performansını, kariyer ve yükselmelerini doğrudan etkileyecek kadar hayati öneme sahip olan zamanın, öğrencilik döneminde oldukça etkin olarak kullanılması ve iyi yönetilmesi büyük önem ifade etmektedir. Çalışmamızda üniversitede öğrenim gören öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ve zaman yönetimi ile akademik başarıları arasındaki ilişki değerlendirilmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin zaman harcattırcıları ile zaman tutumları incelenmiştir. Çalışmanın örneklemini Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Gevaş Meslek Yüksekokulu, Özalp Meslek Yüksekokulu, Erciş Meslek Yüksekokulu ile Van Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören toplam 418 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmamızda "Zaman Yönetimi Ölçeği" kullanılmıştır. Zaman yönetimine ilişkin ifadeler, Britton ve Tessers (1991) tarafından hazırlanan ancak sonrasında Alay ve Koçak (2002) tarafından uyarlanan ölçekten alınmıştır. Yapılan istatistiksel analizler sonucunda şu bulgular elde edilmiştir: Cinsiyet, mezun olunan lise, öğrenim birimi, öğrenim görülen sınıf ve yaşanan yer ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmasına rağmen, zaman yönetimi becerileri ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonucuna varılmıştır.

ABSTRACT

It is an issue that should be emphasized nowadays higher education students will be able to use their time efficiently and manage their academic success with the level of personal satisfaction and the social and psychological satisfaction of the individuals. Whether or not university students are successful depends on their ability to manage time well. It is of great importance that the time which is vital enough to directly affect the lifestyle, job performance, career and rise of the students after the educational life is used and well managed during the student period.

Keywords:

Time,
Time Management,
Academic Success.

In our study, the relationship between time management skills and time management and academic achievements is evaluated. At the same time, students' time attitudes and time wasters were examined. The sample of the study consisted of 418 students attending Van Yüzüncü Yıl University Faculty of Economics and Administrative Sciences, Faculty of Veterinary Medicine, Faculty of Agriculture, Gevaş Vocational School, Özalp Vocational School, Erciş Vocational School and Van Vocational School. In our study was used "Time Management Inventory". Expressions related to time management, it was taken from the scale prepared by Britton and Tessers (1991) but after that adapted by Alay and Koçak (2002). As a result of the statistical analysis, the following findings were obtained: Although it was concluded that there was no significant difference between the gender, graduated high school, education unit, the class, the place where the students were studying and the time management skills, it was concluded that there was a significant relationship between time management skills and academic achievement.

1.GİRİŞ

Yoğun rekabet ortamında rakiplerimiz ile fiziki olarak aynı zaman kaynağına sahip olduğumuz halde zamanı etkili kullanmak ve yönetmek noktasında rakiplerimizden farklılaşırız. İş ortamında, öğrenim hayatında zamanın kısıtlı olmasından ve zamanın yetmemesinden çoğu yöneticinin, bireyin veya öğrencinin yakındıklarına tanık olmaktayız. Kısıtlı olan zamandan en iyi performansın elde edilmesi, ancak zamanın etkin ve verimli bir şekilde yönetilmesi durumunda mümkün olmaktadır. Kontrolümüz dışında akıp giden zamanı kendi lehimize çevirmenin başlıca yolu zamanı etkili yönetmekten geçmektedir. Zaman; sınırlı, depolanamayan ve sürekli tükenen bir kaynak olmasına rağmen çalışan bireyler ve işletmeler gibi üniversite öğrencileri de bu kaynağı en iyi yöneterek kendi lehlerine çevirmeleri muhtemeldir. Zaman'ın etkili bir şekilde yönetilmesi ile öğrencilerin öğrenim hayatlarında akademik başarılar elde etmesinin yanı sıra öğrenim hayatlarından sonra da zamanı planlı bir şekilde nasıl yönetmeleri gerektiğini bildikleri için strese daha az maruz kaldıklarını söylemek mümkündür. Stres durumu zamanın etkili yönetilememesi durumunda karmaşıklaşan yapı içerisinde bocalama sonucu verimliliğin ve etkinliğin düşmesi durumunda ortaya çıkmaktadır. Zamanın iyi yönetilmesi öğrencilerin rakipleri durumundaki diğer öğrencilerden akademik açıdan daha başarılı olmalarına ek olarak sosyal aktivitelere daha fazla zaman ayırmalarını mümkün hale getirmektedir. Bu da öğrencilerin hem üniversite hayatlarında hem de üniversite öğrenimi sonrası iş yaşamlarında hayata daha olumlu bakmalarını sağlayacaktır. Zaman yönetimi kavramından anlaşılması gereken, yeri herhangi başka bir değer ile doldurulamayan en kıymetli unsur olan zaman faktöründen en kısa sürede en verimli işlerin nasıl elde edilmesi gerektiği ve aynı zamanda nitelikli işlerin başarılmasının sağlanmasıdır. Karmaşıklaşan yapı içerisinde zamanın etkili olarak yönetilememesi sebebiyle bu kaynaktan nasıl yararlanılacağına bilinmemesinden hayata daha umutsuz ve karamsar bir perspektiften bakılmasının ihtimalinin doğacağını söylemek mümkündür. Bu durum beraberinde başarısızlığı getirecektir. Öğrenci açısından bakıldığında, zamanın iyi yönetilmesi öğrencilerin hem öğrenim hayatlarındaki akademik başarılarını arttıracak hem de iş hayatlarında başarılı olma şanslarını daha da yükselteceğinden hem zaman kavramına hem de zaman yönetimi kavramına daha fazla önem vermenin bir zorunluluk haline geldiğini ifade edebiliriz.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.Zaman Nedir?

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki değişimin çok hızlı yaşandığı günümüzde işletmelerin, örgütlerin ve iş görenlerin rakiplerinden sürekli bir adım önde olabilmeleri için, herkesin ve her organizasyonun eşit derecede sahip olduğu zamanın etkin ve verimli kullanılması büyük önem arz etmektedir. Fiziksel olarak herhangi bir grup ya da kesim için süre açısından bir farklılık ifade etmeyen zaman kavramından katma değer elde edilebilmesi, ancak zamanın üretken bir şekilde kullanılmasına bağlıdır. Kesin bir tanım birliği olmamasına rağmen farklı yazarların zaman konusuna farklı tanımlar getirdikleri görülmektedir. Olayların geçmişten günümüze gelip, geleceğe doğru birbirini takip ettiği, bireyin kontrolü olmaksızın kesintisiz devam eden bir süreçtir (Smith, 1998:24). Zaman, yaşadığımız dünyadaki tüm cisimlerin hareketleri esnasında, birbirlerine göre konum değişikliğinin olması için geçen süredir (Gürbüz ve Aydın, 2012). Günümüz şartlarında organizasyonlarda ve işletmelerdeki en önemli unsur insan olarak kabul edilir, insan için ise en önemli unsur ve sermaye” zaman” olarak karşımıza çıkar. Bunun temel sebeplerinden bir tanesi zamanı kontrol edemeyişimiz bir diğeri de zamanın depolanamayan bir olgu oluşudur (Yenihan ve Öner, 2013). Zaman, önüne geçilemez bir şekilde, sabit bir hızla akıp giden ve tüm bireylerin eşit şekilde sahip olduğu önemli bir değerdir (Özgen,1998:56). Zaman satılamayan, satın alınamayan, yerine başka bir kaynağın kullanılmadığı, kullanımı yavaşlatılamayan, biriktirelemeyen, geri döndürülemeyen, tekrarlanamayan, aktarılamayan bir kaynaktır (Yavaş vd.,2012). Zaman kavramını; içinde yaşadığımız ve etkileşim içinde olduğumuz dünyada iş, oluş ve faaliyetlerin gerçekleşmesi ile hayatın devam etmesi için geçen süre olarak tanımlayabiliriz.

2.2.Zaman Yönetimi

Son zamanlara kadar araştırmacıların ilgi alanı dışında kalan, ancak insan yaşamının amacı ve kişiliğinin verimliliğini doğrudan etkilediği fark edilen zaman unsurunun etkili ve üretken

kullanılabilmesi için zaman yönetimi gündeme gelmiştir (Çağlıyan vd. 2009:176). Zamanın etkili ve verimli kullanımı bireyin amaca yönelik planlama yapması ve yürütmesi ile gerçekleşebilir ki bu durum zaman yönetimi kavramıyla doğrudan ilişkilidir (Babacan vd. 2015). Zaman yönetimi, amaçladığımız hedefe en kısa yoldan ulaşmak olup, zaman anı yaşamaksa zaman yönetimi de anın önemini bilmek ve işleri anına göre uyarlamaktır (Gezginerler, 2017:5). Zaman yönetimi, emek yoğun işletmelerdeki yöneticilerin, zamanlarını daha iyi planlayıp, organize etmelerine yardımcı olmak amacıyla bir eğitim aracı olarak Danimarka’da doğup, tüm dünyaya yayılmıştır. Günümüz profesyonel iş hayatında başarılı olmanın en önemli unsurlarından biri durumuna gelmiştir (Koch,1998:147). Bireylerin zamanlarını kişisel olarak yönetmelerinden dolayı kariyerlerini daha iyi planlayarak geleceğe bu doğrultuda hazırlanmaları mümkün olduğu gibi daha fazla okuma ve öğrenme, yeni gelişmeleri ve teknolojiyi takip etme, aile ve diğer insanlara daha fazla zaman ayırma, dinlenme, eğlenme, düşünme, yeni fikirler ortaya çıkarma, yeni projeler başlatmak gibi fırsatları elde etmeleri de mümkün olmaktadır (Sayan,2005). Zaman yönetimi, kişinin bireysel ve çalışma hayatında hedef ve amaçlarına etkili ve verimli bir şekilde ulaşabilmesi için planlama, organize etme ve kontrol etme gibi yönetim fonksiyonlarını kendi faaliyetlerine uygulama süreci olarak tanımlanmaktadır. (Erdem,1999:27).Yukarıdaki açıklamalara dayanarak zaman yönetimini şöyle tanımlayabiliriz. Bireysel ve örgütsel amaçların gerçekleştirilmesi için kısıtlı olan zamanı en verimli ve en nitelikli şekilde kullanarak en az maliyetle ve en az kaynağın kullanılmasıyla hedeflere ulaşmak, şeklinde tanımlanabilir.

2.3.İlgili Yazın Çalışmaları

Doğan, 2018 tarihinde “Zaman Yönetimi ve Akademik Başarı İlişkisi: Artvin Çoruh Üniversitesi, Hopa İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde Bir Uygulama” isimli konu çalışmıştır. Çalışmada Hopa İİBF’de eğitim gören 275 öğrenciden oluşan bir örneklem üzerinde çalışma yürütülmüştür. Araştırma sonucunda, zaman yönetimi ve onun alt faktörlerinin, düşük bir düzeyde de olsa, akademik başarı ile ilişkili oldukları ve aynı zamanda akademik başarıyı etkiledikleri bulgusuna ulaşılmıştır (Doğan, 2018).

Aydın vd. 2017 tarihinde “Üniversite Öğrencilerinde Zaman Yönetiminin Akademik Başarıları Üzerine Etkisi” isimli konuyu çalışmışlardır. Çalışmanın örneklemini Erciyes Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu’nda yer alan 10 farklı programda öğrenim gören 300 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın bulgularına göre; Öğrencilerin genel akademik not ortalamalarına göre zaman yönetimi envanteri açısından gruplar arasında çıkan fark istatistiksel olarak anlamlıdır. Sonuç olarak; öğrencilerin zaman yönetimi becerileri demografik ve sosyo-kültürel özelliklerine ve genel akademik not ortalamalarına göre anlamlı düzeyde farklılık göstermektedir (Aydın vd. 2017).

Gayef vd. 2017 tarihinde İstanbul’da “Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki” isimli konuyu çalışmışlardır. Araştırmanın örneklemini 341 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada, Erkek öğrencilerin akademik başarılarının bayan öğrencilerin akademik başarılarından daha düşük olduğu sonucuna varılmasına rağmen, öğrencilerin akademik başarılarının; çalışma durumu, sınıf, program, anne ve babanın eğitim durumuna göre anlamlı olarak herhangi bir farklılaşmanın olmadığı sonucuna varılmıştır (Gayef vd. 2017).

Ezin ve Aslan, 2016 tarihinde “Adıyaman Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Zaman Yönetimi İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma” isimli konuyu çalışmışlardır. Çalışmada anket yönteminden yararlanılmış olup, çalışmanın örneklemini 147 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın sonucuna göre; Yapılan çalışmada öğrencilerin zaman yönetimi kullanımları farklı faktörler ışığında incelenmiştir. Zaman yönetimi ile öğrencilerin cinsiyet, yaşadıkları yer, aile gelir durumu ve akademik not ortalamalarının istatistiksel bakımdan anlamlı farklılıkların olmadığı görülmüştür (Ezin ve Aslan, 2016).

Nasrullah ve Khan, 2015 tarihinde Pakistan’da “Zaman Yönetiminin Öğrencilerin Akademik Başarıları Üzerindeki Etkileri” isimli konuyu çalışmışlardır. Çalışmanın örneklemini, Qurtuba Bilim ve Teknoloji Üniversitesi’nde öğrenim gören 120 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın sonucuna göre;

iyi zaman yönetiminin, üniversite öğrencilerinin akademik performansı ile yakından ilişkili olduğu tespit edilmiştir. Yani, başarılı öğrencilerin aynı zamanda iyi bir zaman yöneticileri oldukları vurgulanmıştır. Zaman planlaması, zaman yönetimi ile öğrencilerin akademik performansı arasında anlamlı ve pozitif bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir (Nasrullah ve Khan, 2015).

Adebayo, 2015 tarihinde Nijerya’da “Zaman Yönetimi ve Öğrencilerin Yüksek Okullarda Akademik Performansı, Nijerya-Ekiti Devlet Üniversitesi’nde Bir Vaka Çalışması” isimli konuyu araştırmıştır. Anket yöntemi kullanılarak 200 öğrenci ile çalışılmıştır. Sonuçlara göre; erteleme, önceliklendirme ve planlamanın öğrencilerin zaman yönetimine bağlı olarak akademik performansını etkileyen güçlü göstergeler olduğunu ortaya koymuştur. Öğrencilerin akademik faaliyetlerini yürütmelerinde zamanlarının bilincinde olmaları halinde akademik performans düzeylerinin yüksek olacağı sonucuna varılmıştır (Adebayo, 2015). Tektaş ve Tektaş 2010 tarihinde İstanbul’da “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Akademik Başarıları Arasındaki İlişki” isimli konuyu araştırmışlardır. Çalışmada anket yöntemi kullanılmış olup çalışmanın örneklemini 116 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın sonucuna göre; zaman yönetimi davranışları ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olup akademik başarı notu yüksek olan bireylerin zaman yönetimi puanlarının da yüksek olduğu tespit edilmiştir (Tektaş ve Tektaş 2010).

Yılmaz vd. 2010 tarihinde “Zaman Yönetimi Davranışı İle Akademik Başarı Arasındaki İlişki” isimli konuyu çalışmışlardır. Çalışmanın örneklemini 271 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin cinsiyetleri, yaşları ve öğrenim gördükleri sınıfın zaman yönetimi davranışlarını etkilemediği ve öğrencilerin zaman yönetimi davranışları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı tespit edilmiştir (Yılmaz vd.2010).

İşcan,2008 tarihinde “Pamukkale Üniversitesi Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin Akademik Başarıları Üzerindeki Etkisi” isimli yüksek lisans tezini çalışmıştır. Çalışmada anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 375 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmanın sonucuna göre; öğrencilerin zaman yönetimi tutum ve becerilerinin yaşadıkları yere göre herhangi bir farklılık göstermemesine rağmen, zaman yönetimi tutum ve becerileri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yani erkek öğrencilerin zaman yönetimine ilişkin tutum ve beceri düzeyleri kız öğrencilerinkine göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Aynı zamanda öğrencilerin öğrenim gördükleri fakülte ile zaman yönetimi tutum ve becerileri arasında anlamlı bir farklılığın olduğu tespit edilmiştir (İşcan, 2008).

Alay ve Koçak, 2003 tarihinde “Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki” isimli çalışmayı incelemiştir. Çalışmanın örneklemini, 361 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmanın sonucuna göre, öğrencilerin akademik başarıları ile zaman yönetimi arasında olumlu bir ilişki tespit edilmesine rağmen akademik başarı ve zaman harcattırıcılar arasında negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin akademik başarıları ile zaman tutumları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır. Aynı zamanda kız öğrencilerin zaman planlaması ve genel zaman yönetiminde erkek öğrencilerden daha başarılı oldukları tespit edilmiştir (Alay ve Koçak, 2003).

3.ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

3.1 Çalışmanın Amacı

Bu araştırmada, zaman ve zaman yönetimi ile ilgili kavramsal bir çerçeve oluşturulduktan sonra, üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi algı ve becerileri ile zaman yönetiminin akademik başarı ile ilişkisi ortaya konulmak istenmiştir. Bu araştırmanın amacı; Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinin çeşitli birimlerinde (İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Gevaş Meslek Yüksekokulu, Özalp Meslek Yüksekokulu, Erciş Meslek Yüksekokulu ile Van Meslek Yüksekokulu) öğrenim gören öğrencilerin zaman yönetimi algı ölçmektir. Bu bağlamda öğrencilerin zaman tutumları ile akademik başarılarının cinsiyetlerine, mezun oldukları liseye, not ortalamalarına, alttan dersi olup olmadıklarına, sınıf düzeyine, öğrenim gördükleri birim ile yaşanan yere göre farklılaşp farklılaşmadığını araştırmaktır.

3.2.Çalışmanın Önemi

Çalışmamız; iletişim teknolojilerinin zirveye çıktığı günümüzde zaman kavramının daha iyi anlaşılması ile zaman yönetimi becerilerinin üniversite öğrencileri tarafından kazanılarak öğrencilerin hayata daha iyi hazırlanmalarını ve zamanı daha iyi kontrol ederek başarıya ulaşabilmelerinin gerekliliğine işaret etmektedir. Ulaşabildiğimiz çalışmaların incelenmesi sonucu, zaman yönetimi unsurunun sınırlı sayıda çalışmaya konu olduğu gözlemlenmiştir. Ülkemizde Yükseköğretim öğrenimi gören öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin, akademik başarılarını nasıl etkilediği konusunda yapılan çalışmaların sınırlı olması dolayısıyla çalışmamızın, alan yazına katkı sağlaması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir. Yükseköğretim öğrencilerinin zaman yönetimi beceri seviyesinin belirlenmesi neticesinde, belirlenen beceri seviyelerinin öğrencilerin akademik başarılarını ne ölçüde etkilediğinin belirlenebilmesi açısından çalışmanın önemli olduğu düşünülmüştür.

3.3.Çalışmanın Hipotezleri

H1:Cinsiyet ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2:Mezun olunan lise ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3:Öğrenim birimi ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H4:Öğrenim görülen sınıf ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H5:Yaşanılan yer ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H6:Zaman yönetimi becerileri ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki vardır.

3.4.Çalışmanın Yöntemi ve Örneklem

Çalışmada veriler anket yöntemi ile elde edilmiş olup anket formunda toplam 35 soru yer almaktadır. İfadelerin 5'ü demografik özellik, 1'i genel not ortalaması, 1'i yaşanılan yer, 1 soru da öğrenim görülen birim, 27 soru ise zaman yönetimi ile ilgilidir. Ankette yer alan zaman yönetimi ile ilgili ifadelerin değerlendirilmesinde 5'li Likert ölçeği (1-Hiç katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Bazen katılıyorum, 4-Katılıyorum, 5-Tamamen katılıyorum) kullanılmıştır.

Çalışmanın örneklemini, Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Gevaş Meslek Yüksekokulu, Özalp Meslek Yüksekokulu, Erciş Meslek Yüksekokulu ile Van Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören 1.sınıflar hariç toplam 418 öğrenci oluşturmuştur.

3.5.Veri Toplama Araçları

Zaman yönetimine ilişkin ifadeler, Britton ve Tessers (1991) Tarafından hazırlanan ancak sonrasında Alay ve Koçak (2002) tarafından uyarlanan 27 ifadeli ölçekten (16 ifade zaman planlaması, 7 ifade zaman tutumu, 4 ifade zaman harcattırıcılar) alınmıştır.

3.6.Çalışmanın Sayıtları

1-Çalışmaya katılmış tüm öğrencilerin anket sorularına samimi ve doğru cevap verdikleri varsayıldığından çalışmanın güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

2-Kaynaklardan sağlanan bilgiler gerçeği yansıtmaktadır.

3.7.Çalışmanın Sınırlılıkları

Zaman ile ekonomik imkânların kısıtlı olması nedeni ile çalışmamız Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Veteriner Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Gevaş Meslek Yüksekokulu, Özalp Meslek Yüksekokulu, Erciş Meslek Yüksekokulu ile Van Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 418 öğrenci ile sınırlandırılmıştır. 1. sınıfların genel not ortalamaları belli olmadığı için çalışmaya dâhil edilmemiştir.

Bu araştırma için kullanılan anketin kapsam geçerliliği yeterli düzeydedir.

3.8.Verilerin Analizi

Çalışmamızda elde edilen bulguların analizinde, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) programından yararlanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde betimleyici tablolar, frekans analizi, independent-sample t testi, one-way anova ile korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma değişkenlerinin güvenilirliği Cronbach Alfa değerleri ile araştırılmıştır. Anket uygulaması sonucu elde edilen değişkenlerin ölçek güvenilirliği 0,868 olarak bulunmuştur. Söz konusu oranın yeterli olduğu kabul edilmiştir. Araştırmamızda elde ettiğimiz bulgular aşağıda değerlendirilmiştir.

4.BULGULAR

Tablo 1: Ölçeklerin Güvenilirlik Analizine İlişkin İstatistiksel Değerler

ÖLÇEK	MADDE SAYISI	CRONBACH ALFA DEĞERİ
Planlama	16	0,882
Tutum	7	0,700
Zaman Kaybettiriciler	4	0,605
Toplam	27	0,868

Tablo 1’de görüldüğü üzere çalışmamızda kullanılan ölçek alt boyutlarının tamamının güvenilirlik katsayıları 0,60’ın üzerinde olduğu için kullanılan ölçek ve ölçek alt boyutlarının güvenilirlik katsayılarının yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Tablo 2: Zaman Kaybettiren Faktörler

ZAMAN KAYBETTİRİCİLER	N	%
İnternet	212	50,7
Ulaşım ve Trafik	73	17,5
Uyku Düzensizliği	87	20,8
Gereksiz Sohbet Etmek	32	7,7
Televizyon	14	3,3
TOPLAM	418	100

“Size en çok zaman kaybettiren faktör hangisidir?” sorusuna “internet” cevabı veren öğrenci sayısı 212 (%50,7) iken, 87 kişi (%20,8) “uyku düzensizliği”, 73 kişi (%17,5) “ulaşım ve trafik”, 32 kişi (%7,7) “gereksiz sohbet etmek”, 14 öğrenci (%3,3) ise “televizyon” cevabını vermiştir.

Öğrencilerin zaman yönetimi ölçeği alt boyutlarının ve zaman yönetimi toplam puanları tablo 3’te gösterilmiştir.

Tablo 3: Öğrencilerin Zaman Yönetimi Ölçeği ve Alt Boyutlarının Ortalama Puanları

Zaman Yönetimi	T±SS
Zaman Planlama	49,8±10,9
Zaman Tutumları	23,3±5,2
Zaman Harcattırıcılar	11,4±3,9
Toplam	84,6±15,5

İstatistiksel yöntemlerin kullanılmasıyla elde edilen bulgular Tablo 4’te analiz edilmiştir: yapılan analiz sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin 194’ü (%46,4) erkek; 224’ü (%53,6) bayandır. 280’i (%67,0) klasik liseden mezun olurken; 138’i ise (%33,0) meslek lisesi mezunu; 288’i (%68,9) yüksekokulda öğrenim görmekte iken; 130’u (%31,1) fakültede öğrenim görmektedir. Aynı zamanda öğrencilerin 307’si (%73,4) 2. sınıf, 28’i (%6,7) 3. sınıf, 64’ü (%15,3) 4.sınıf, 19’u da 5. sınıfta öğrenim görmektedir. 262 (%62,7) öğrencinin alttan dersi varken, 156 (%37,3) öğrencinin ise alttan dersi bulunmamaktadır. Not ortalaması 4.00-3.00 arasında olan öğrenci sayısı 85 (%20,3); 3.00-2.00 arasında 271 (%64,8); 2.00-1.00 arasındaki öğrenci sayısı ise 62’dir (%14,8). Öğrencilerin 158’i

(%37,8) ailesi ile yaşamaktayken, 218'i (%52,2) yurttan yaşamakta, 42'si (%10) ise arkadaşlarıyla evde yaşamaktadırlar.

Tablo 4: Çeşitli Değişkenlere Göre Öğrencilerin Zaman Yönetimi Ölçeği ve Alt ölçeğinin Ortalama Puanlarının Dağılımı

Değişkenler	N	%	ZAMAN YÖNETİMİ ÖLÇEĞİ			
			Zaman Planlaması T±SS	Zaman Tutumları T±SS	Zaman Kaybettiriciler T±SS	ZYE Toplam T±SS
Cinsiyet						
Erkek	194	46,4	48,3±12,6	23,3±5,3	11,6±3,4	83,3±17,3
Bayan	224	53,6	50,1±9,8	23,4±4,3	10,4±3,4	84,1±13,3
P Değeri			0,105	0,732	0,000	0,618
Lise Mezuniyeti						
Meslek Lise	280	67	49,0±11,6	22,6±5,1	11,0±3,4	82,6±15,9
Klasik Lise	138	33	49,4±11,1	23,8±4,6	11,0±3,5	84,3±14,9
P Değeri			0,727	0,016	0,985	0,308
Öğrenim Birimi						
Yüksekokul	288	68,9	49,4±11,2	23,1±5,0	11,2±3,6	83,8±15,4
Fakülte	130	31,1	49,1±11,4	23,9±4,3	10,4±3,1	83,4±15,1
P Değeri			0,799	0,151	0,026	0,803
Altın Ders						
Evet	262	62,7	47,5±11,6	23,0±5,2	11,3±3,4	81,9±16,2
Hayır	156	37,3	52,3±9,9	23,9±3,9	10,5±3,6	86,8±12,9
P Değeri			0,000	0,058	0,023	0,000
Sınıf						
2. sınıf	307	73,4	49,7±10,7	23,2±4,8	11,1±3,6	84,2±14,8
3. sınıf	28	6,7	49,3±14,9	23,4±5,8	10,3±3,9	83,2±19,8
4. sınıf	64	15,3	47,3±11,5	23,8±4,3	10,0±2,6	81,2±14,4
5. sınıf	19	4,5	49,1±13,1	23,7±4,4	12,9±3,3	85,8±18,8
P Değeri			0,681	0,929	0,013	0,670
Not Ortalaması						
4.00-3.00	85	20,3	52,5±9,4	23,6±4,0	10,6±3,6	86,8±12,6
3.00-2.00	271	64,8	49,3±11,1	23,5±4,8	11,0±3,4	83,9±14,9
2.00-1.00	62	14,8	44,7±12,8	22,3±5,4	11,6±3,6	78,6±18,6
P Değeri			0,000	0,155	0,259	0,005
Yaşanılan Yer						
Aile ile	158	37,8	48,5±12,1	23,2±5,4	10,8±3,8	82,6±17,0
Yurt	218	52,2	49,7±10,4	23,4±4,3	11,0±3,3	84,2±13,9
Arkadaşlar	42	10	50,0±12,1	23,8±4,4	11,5±3,2	85,3±15,4
P Değeri			0,637	0,847	0,517	0,658

Tablo 4'te öğrencilerin cinsiyet, lise mezuniyeti, öğrenim birimi ve altın dersin olup olmamasının zaman yönetimi becerileri ile ilişkisini analiz etmek için independent-sample t testi kullanılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre bayan öğrenciler ile erkek öğrencilerin zaman planlaması ile zaman tutumları puanlarının birbirine çok yakın olduğu görülmektedir. Cinsiyet açısından zaman yönetimi, zaman planlaması ve zaman tutumları puanları arasında anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen ($p>0,05$), zaman harcattırıcı faktörleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusudur ($p<0,05$). Ayrıca erkek öğrenciler ile kız öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin ortalamaları karşılaştırıldığında, bayan öğrencilerin zaman yönetimi becerileri erkeklere göre bir miktar daha iyidir. Bayan öğrencilerin zaman planlaması ortalamasının üzerinde iken erkek öğrencilerin zaman planlaması ortalamasının altında kalmıştır. *Bundan dolayı H1 hipotezimiz ret edilmiştir.*

Öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin mezun oldukları liseye göre farklılaşıp farklılaşmadığı analiz edilmiştir. Zaman planlaması ve zaman harcattırıcı puanların anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmeye rağmen ($p>0,05$), zaman tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu sonucuna varılmıştır ($p<0,05$). Klasik liseden mezun olan öğrencilerin zaman planlaması toplam puanı meslek lisesi öğrencilerine göre biraz daha yüksektir. Fakat her iki liseden mezun olan öğrencilerin zaman planlaması toplam puanları ile zaman kaybettirici toplam puanları ortalamasının altında kalmıştır. Zaman tutumları toplam puanları ise ortalamasının üzerindedir. Mezun olunan lise ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Bu nedenle *H2 hipotezimiz ret edilmiştir.*

Öğrenim görülen birim ile zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin sonuçlarına göre; fakültede veya yüksekokulda okuyan öğrencilerin genel zaman yönetimi, zaman planlaması, zaman tutumlarının farklılaşmadığı ($p<0,05$); zaman kaybettiricilerin ise anlamlı olarak farklılaştığı sonucuna varılmıştır ($p>0,05$). Hem fakültede hem de yüksekokulda okuyan öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin birbirine çok yakın olduğu tespit edilmiştir. Her iki birimde okuyan öğrencilerin zaman planlaması ve zaman harcattırıcıların ortalamasının altında olmasına rağmen, zaman tutum toplamının ortalamasının üstünde olduğu görülmektedir. *H3 hipotezimiz ret edilmiştir.*

Altın dersin olup olmadığı ile zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesinde zaman yönetimi, zaman planlaması ve zaman harcattırıcılar arasında anlamlı bir ilişki olmasına rağmen ($p<0,05$), zaman tutumları arasında herhangi bir ilişki tespit edilememiştir ($p>0,05$). Altın dersi olmayan öğrencilerin zamanlarını daha planlı kullandıkları ve zaman beceri düzeylerinin ortalamasının üzerinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Zaman yönetimi alt boyutları toplam puanlarının öğrenim görülen sınıf, not ortalaması ve yaşanan yere ilişkin verileri test etmek için one-way anova yönteminden yararlanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf ile zaman yönetimi, zaman planlaması ve zaman tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamakla beraber ($p>0,05$), zaman harcattırıcılar ile anlamlı bir ilişkiye sahiptir ($p<0,05$). 2. sınıfların zaman planlaması puanları daha yüksek olmasına rağmen yine de ortalamasının altında kalmıştır. En düşük zaman planlaması toplam puanına 4. sınıflar sahiptir. Zaman yönetimi ölçeğine bakıldığında toplamda 5. sınıfların daha yüksek puanlara sahip oldukları görülmektedir. *H4 hipotezimiz ret edilmiştir.*

Genel ağırlıklı not ortalaması ile zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişki analiz edilmiştir. Analiz sonuçlarına göre; zaman yönetimi ile alt boyutu olan zaman planlaması arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olup ($p<0,05$), not ortalaması 4.00-3.00 arasında olan öğrencilerin zaman planlama toplam puanlarının yüksek olduğu yani notu yüksek olan öğrencilerin zamanlarını daha planlı kullandıkları görülmüştür. Zaman planlaması ve zaman tutumlarının en düşük olduğu 2.00-1.00 arasında nota sahip olan öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Genel ağırlıklı not ortalaması ile zaman tutumları ve zaman harcattırıcılar arasında herhangi bir ilişki tespit edilmemiştir ($p>0,05$).

Yaşadığı yer ile zaman yönetimi alt boyutları olan zaman planlaması, zaman tutumları ve zaman kaybettiriciler arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$). Arkadaşlarla evde kalan öğrencilerin zaman yönetimi toplam puanlarının ortalamasının üstünde olmasına rağmen ailesi ile ve yurttan kalan öğrencilerin toplam puanları ortalamasının altında kalmıştır. *H5 Hipotezimiz ret edilmiştir.*

Çalışmamıza katılan öğrencilerin zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirleyebilmek için korelasyon analiz yönteminden faydalanılmıştır.

Tablo 5: Öğrencilerin Genel Ağırlıklı Not Ortalamaları ile Zaman Yönetimi Beceri Puanları Arasındaki Korelasyon

		AGNO	ZP	ZT	ZK	GZY
AGNO	Pearson korelasyon p	1	-,202** ,000	-,073 ,137	,079 ,108	-,153** ,002
ZP	Pearson korelasyon p		1	,545** ,000	,049 ,320	,920** ,000
ZT	Pearson korelasyon p			1	,245** ,000	,773** ,000
ZK	Pearson korelasyon p				1	,343** ,000
GZY	Pearson korelasyon p					1

Tablo 5 te görüldüğü üzere genel akademik not ortalaması ile genel zaman yönetimi becerileri ($r=-,153$ $p<0.01$), zaman planlaması alt boyutu ($r=-,202$ $p<0.01$) arasında anlamlı bir ilişki bulunmasına rağmen zaman tutumları ve zaman harcattırıcılar arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. *H6 hipotezimiz kabul edilmiştir.*

5.SONUÇ

Bilgi, iletişim ve ulaşım teknolojilerinin son süratle gelişip değiştiği günümüzde en önemli kaynakların başında zaman ve yönetimi gelmektedir. Sınırlı ve sürekli tükenen bir kaynak olmasından dolayı hem öğrencilere hem de diğer bireylere hayati derecede önemli olan bu kaynağın yeri başka bir kaynakla doldurulamadığı için etkili bir biçimde planlanması ve yönetilmesi gerekmektedir. İçinde yaşadığımız dönemde bilgisayar ve internet teknolojilerine sürekli ihtiyaç duyulmasından, ilgili araçların kullanımı hobi ya da eğlence aracı olmaktan çıkıp zorunluluk halini almıştır. Kullanılması zorunlu hale gelen bu araçların kontrolsüz kullanılması oldukça zaman kaybettirmektedir. Çalışmamızda öğrencilere en çok zaman kaybettiren faktörün internet olduğu sonucu elde edilirken (%50,7), %20,7'lik oranla uyku düzensizliği en çok zaman kaybettiren ikinci faktör olmuştur. En az zaman kaybettiren faktörün televizyon (%3,3) olması ise bilgisayar ve internet kullanımının sürekli artmasına bağlı olarak televizyon seyretmenin azalması gösterilebilir. Çalışmamızda zaman yönetimi ve alt boyutlarının toplam puanlarına bakıldığı zaman, zaman planlamasının 49,8 zaman tutumlarının 23,3 zaman harcattırıcıların ise 11,4 puana sahip oldukları görülmektedir. Öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin demografik faktörlerle ilişkisi tespit edilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre;

Cinsiyet ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememesine rağmen ($p>0,05$) zaman harcattırıcılar ile anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($p<0,05$). Aynı şekilde Gayef (2017), zaman harcattırıcıların cinsiyete göre farklılaştığını bulmuştur. Bayanların zaman yönetimi becerilerinin erkeklere göre biraz daha yüksek olduğu bulunmuştur. Yılmaz vd diğ (2010), Ezin (2016) zaman yönetimi becerilerinin cinsiyete göre farklılaşmadığını tespit etmişlerdir. Çalışmalarda elde edilen bulgular araştırmamızın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Buna rağmen İşcan (2008), zaman yönetimi tutum ve becerilerinin cinsiyete göre farklılaştığını tespit etmiştir.

Öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0,05$). Hem meslek lisesinden hem de klasik liseden mezun olan öğrencilerin zaman yönetimi toplam puanları birbirine yakın olmasına rağmen ortalamanın altında bulunmaktadır. Zaman yönetimi becerileri ile öğrencilerin öğrenim gördükleri birim (fakülte, yüksekokul) arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Aynı şekilde öğrenim görülen sınıf ile zaman yönetiminin alt faktörleri olan zaman planlaması ve zaman tutumları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememesine rağmen zaman harcattırıcılar ile anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0,05$). 2. 3. ve 5. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin zaman planlaması birbirine çok yakın olmasına rağmen 4. sınıftaki öğrencilerin zaman planlaması puanları daha düşüktür. Yani 4. sınıfta okuyan öğrencilerin zamanlarını daha plansız kullandıkları söylenebilir. Tüm sınıflarda okuyan öğrencilerin zaman tutumları birbirine yakındır. 5. Sınıfta okuyan öğrencilerin zaman harcattırıcı puanları daha yüksektir. Nitekim Yılmaz ve diğ (2010) zaman yönetimi becerileri ile öğrenim görülen sınıf arasında anlamlı bir ilişki tespit etmemiştir.

Not ortalaması ile zaman yönetimi becerileri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Aydın ve diğ (2017), Tektaş ve Tektaş (2010), zaman yönetimi becerileri ile not ortalaması arasında anlamlı bir ilişkiyi tespit etmişlerdir. Elde edilen bulgular çalışmamızı desteklemektedir. Not ortalaması yüksek olan öğrencilerin zaman planlama toplam puanları yüksek olup ortalamanın üzerindedir. Bu da zaman yönetimi becerisi yüksek olan öğrencilerin daha başarılı olduklarını göstermektedir. Yaşanılan yer ile zaman becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Arkadaşlarla evde kalan öğrencilerin hem zaman planlaması hem de zaman tutumları daha yüksektir. Aynı şekilde zaman harcattırıcı puanları da daha yüksek bulunmuştur.

Çalışmamızda zaman yönetimi becerileri ile akademik başarı arasındaki ilişki korelasyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Zaman tutumları ve zaman kaybettiriciler ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki bulunmamasına rağmen, zaman planlama ve genel zaman yönetimi ile akademik başarının ilişkili olduğu sonucu ortaya çıkartılmıştır. Literatürde üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile zaman yönetimi becerileri arasında ilişkinin bulunmasıyla ilgili araştırmamızı destekler nitelikte çalışmalar söz konusudur. Nasrullah (2015), zamanın iyi yönetilmesinin öğrencilerin akademik başarıları ile yakından ilişkili olduğunu tespit etmiştir. Yani, başarılı öğrencilerin aynı zamanda iyi bir zaman yöneticileri oldukları vurgulanmıştır. Zaman planlaması, zaman yönetimi ile öğrencilerin akademik performansı arasında anlamlı ve pozitif bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Aynı şekilde; Doğan (2018), zaman yönetimi ve onun alt faktörlerinin, düşük bir düzeyde de olsa, akademik başarı ile ilişkili oldukları ve aynı zamanda akademik başarıyı etkiledikleri bulgusuna ulaşmıştır. Andıç (2009), akademik başarı ile zaman yönetimi toplam puanları ve zaman planlaması arasında anlamlı bir ilişki bulmasına rağmen, zaman tutumları ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Başak (2008), hemşirelik yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilere yönelik yaptığı çalışmanın sonucunda akademik başarı ile zaman yönetimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Zaman yönetimi ölçeğinde elde edilen puanların artmasına bağlı olarak akademik başarının da arttığı gözlemlenmiştir.

KAYNAKÇA

- Adebayo F. A. (2015). "Time Management and Students Academic Performance in Higher Institutions, Nigeria -A Case Study of Ekiti State" Macrothink Institute. International Research in Education ISSN 2327-5499, Vol. 3, No.2, pp1-12
- Alay S. Koçak S. (2003). "Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimleri İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki" Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi. Cilt 2, sayı 35. ss.326-335.
- Andıç H. (2009). "Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri ile Akademik Başarıları Arasındaki İlişki" Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar,
- Aydın A. Ünal D. Somunoğlu İkinci S. (2017). "The Effect Of Time Managment On The Academic Achievements Of University Students" IJSHS, Cilt 1, Sayı 2, ss.39-53,
- Babacan E. Küçükosmanoğlu O. (2015). "Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri" E-International Journal of Educational Research, Cilt: 6, sayı 2, ss.36-50,
- Başak T. Uzun S. ve Arslan F.(2008). "Hemşirelik Yüksekokulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri" TAF Preventive Medicine Bulletin cilt 7, sayı 5, ss 429-434,

- Britton, B. K. & Tesser, A. (1991). "Effects of Time Management Practices on College Grades". *Journal of Educational Psychology*, sayı 83,ss 405-410,
- Çağlıyan, V. Göral, R.(2009). “Zaman Yönetimi Becerileri: Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Üzerine Bir Değerlendirme” *Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Dergisi*, 11(17), 174-188,
- Doğan Ö. (2018).“Zaman Yönetimi ve Akademik Başarı İlişkisi: Artvin Çoruh Üniversitesi, Hopa İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde Bir Uygulama” *AÇÜ Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 4, Sayı:1, ss.149-174
- Erdem, R. (1999). “Yöneticiler İçin Zaman Yönetimi” *Modern Hastane Yönetimi*, cilt 3, sayı7, ss: 26-31
- Ezin Y. Aslan R. (2016). “Adıyaman Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Zaman Yönetimi İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma.” 2. Uluslararası Çin’den Adriyatik’e Sosyal Bilimler Kongresi. İktisadi Kalkınma ve Sosyal Araştırmalar Derneği Yayınları, Kamu yönetimi özel sayı, s.35-46.
- Gayef A. Tapan B. Sur H. (2017).“Relationship Between Time Management Skills and Academic Achievement of The Students in Vocational School of Health Services.” *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, cilt 20 sayı 2,ss.247-257,
- Gezginerler S. (2017). “Kamu Hastaneleri Birliklerinde Çalışan Personelin Zaman Yönetimi Becerisinin Ölçülmesi” *Yüksek Lisans Tezi*, Edirne,
- Gürbüz M. Aydın A. H. (2012). “Zaman Kavramı ve Yönetimi” *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Dergisi/ KSU Journal of Social Sciences*, cilt 9 sayı 2, ss 1-20
- Koch R. (1998). “The 80/20 Principle: The Secret of Achieving More With Less,” *Bantam Doubleday Dell Publishing Group*, New York,
- Nasrullah S. Khan M.S. (2015). “The Impact of Time Management on the Students’ Academic Achievements.” *Journal of Literature Languages and Linguistics ISSN 2422-8435 An International Peer-reviewed Journal*. Vol.11, pp 66,71
- Özgen, H.(1998). “İşletmelerde Zaman Yönetimi”, *Standard Dergisi*, yıl 37 sayı 442, ss.56-72
- Özdemir S. Utkun E. Yeşil E. (2015).“Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri: Pamukkale Üniversitesi Örneği.” *Electronic Journal of Vocational Colleges*. Cilt 2, Sayı.3, ss 82-88.
- Sayan İ. (2005).“Yönetici Hemşirelerde Zaman Yönetimi” *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul. Marmara Üniversitesi,
- Scoot M. (1998). “Zaman Yönetimi”. Çeviri: Çıngıl AÇ. 2. Baskı. Rota Yayınları. İstanbul.
- Smith, H.W. (2007). *Hayatı ve Zamanı Yönetmenin 10 Doğal Yasası*”, Çeviren: Aslı Cıngıl Çelik, Rota Yayın Yapım Tanıtım, İstanbul.
- Tektaş M. Tektaş N. (2010).“Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Zaman Yönetimi ve Akademik Başarıları.” *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, sayı 23, ss 222-229
- İşcan S. (2008).“Pamukkale Üniversitesi Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin Akademik Başarıları Üzerindeki Etkisi.” *Yüksek Lisans Tezi*, Denizli,
- Yavaş Ü. Öztürk G. Açıkel C. H. Özer M. (2012). “Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin Değerlendirilmesi” *TAF Preventive Medicine Bulletin*, Cilt 11, Sayı 1,ss 5-10
- Yenihan B. Öner M. (2013). “Zamanı Yönetmek: Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerilerinin İncelenmesi” *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, E-Dergi*, Cilt 2, Sayı 2, ss.56-68,

Yılmaz İ.Yoncalık O. Bektaş F.(2010). “Zaman Yönetimi Davranışı İle Akademik Başarı Arasındaki İlişki.” E-Journal Of New World Sciences Academy. Cilt 5.Sayı 3, ss,187-194.